

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Abbati Et Conventvi Virziliacensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

putatum, ipse tandem ad nos vocem appellationis emisit, cui de prudentum virorum consilio detulisti. Ipse vero ad presentiam nostram accedens humiliter supplicavit ut saltem super purgatione incontinentia dignaremur temperare rigorem, quia non audebat asserere quod à nativitate sua nunquam passus fuerit lapsum carnis. Porro cum ab eo non credatur exactum fuisse huiusmodi iuramentum, potius forte præsumitur quod alia de causa volebat sub præscripta forma jurare, videlicet quod immunis esset ab illis criminibus de quibus fuerat infamatus, tamquam dimissis per penitentiam jam esset immunis ab illis. Sed hoc jurare non parvæ temeritatis existeret, cum beatus Iob dicat: *Etiam si simplex fuero, hoc ipsum ignoravit anima mea.* Et Salomon: *Quis potest dicere, mundum est cor meum, & purus sum à peccato.* Vnde psalmista dicebat: *Delicta quis intelligit, ab occultis munda me Domine.* Apostolo attestante: *Nihil mihi conficius sum, non tamen in hoc iustificatus sum.* Ideoque præscriptam purgationis formam, secundum quam idem Archiepiscopus coram vobis obtulit se purgare, penitus reprobamus, utpote indifferetam & temerariam necnon incongruam & ineptam; injungentes eidem ut si potuerit & voluerit, sub hac forma se purget secundum sanum intellectum quem ei duximus exprimendum, videlicet quod illa crimina graviora, id est, simoniam, venditionem iustitiæ, atque incontinentiam, de quibus infamatus existit, juret se minime commississe postquam ad archiepiscopalem promotus est dignitatem, & compurgatores sic jurent, quod credunt eum verum jurasse. Quo facto, vos illum dimittatis in pace. Alioquin eum sublato cujuscumque contradictionis & appellationis obstaculo remove curetis à regimine pastoralis, processuri secundum formam in prioribus litteris nostris expressam. Quod si forte non ambo iis exequendis potueritis interesse, tu, frater Episcope, cum dilecto filio Priore Morimundensi ea nihilominus exequaris. Vos denique, frater Episcope, & filii Abbas &c. Datum Laterani 14. Nonas Ianuarij, pontificatus nostri anno sextodecimo.

ABBATI ET CONVENTUI
Virziliacensi.

Episc. 119. **C**um litigantium utilitatis intersit ne sopite iudicio vel concordia quaestiones iterum suscitentur, si ea quæ provida sunt deliberatione firmata, auctoritatis

nostræ robur exposcant, eis grato concurrentes assensu, favoris apostolici præsidium impertimur. Sanè postulatistis à nobis ut concordiam quæ inter vos ex parte una & Comitum ac Comitissam Nivernenses ex altera super procuracionibus, damnis, & injuriis intervenit, sicut per litteras vestras accepimus, quas de verbo ad verbum iussimus presentibus annotari, dignaremur apostolico munimine roborare. Tenor autem litterarum talis existit. **SANCTISSIMO** Patri & Domino reverendo Innocentio Dei gratia summo Pontifici, devoti & humiles filij frater Galterius dictus Abbas & conventus Virziliacensis, devota pedum oscula. Noverit sanctitas vestra quod Dominus Herveus Comes & Mathildis Comitissa Nivernenses fecerunt nobis authenticum instrumentum, cujus tenor est talis. **VNIVERSIS** Christi fidelibus ad quos præsens scriptum pervenerit, Herveus Comes & Mathildis Comitissa Nivernenses salutem in Domino. Noverit universitas vestra quod cum inter nos ex una parte & Abbatem & conventum monasterij Virziliacensis ex altera super quibusdam procuracionibus annuis, damnis, & injuriis quaestio verteretur, tandem mandavimus Domino Pape quod per omnia volebamus in hac causa ipsius obtemperare mandatis. Ipse vero communicato fratrum suorum consilio scripsit in hunc modum. **INNOCENTIUS** Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Episcopo & dilectis filiis Abbati sancti Victoris & Cancellario Parisiensis salutem & apostolicam benedictionem. Cum pro quaestione quæ inter nobilem virum Herveum Comitem Nivernensem ex parte una & dilectos filios Abbatem & conventum monasterij Virziliacensis diocesis Eduensis ex altera super quibusdam procuracionibus annuis, damnis, & injuriis vertebatur, ipsius nobilis & partis alterius procuratores ad nostram presentiam accessissent, & in ea fuisset aliquandiu coram nobis prudenter & provide disputatum, tandem ex parte nobilis antedicti relatione suorum procuratorum accepimus quod ipse volens per omnia complacere nostræ beneplacito voluntatis, paratus erat in hac causa nostris obtemperare mandatis. Nos autem communicato fratrum nostrorum consilio hoc duximus injungendum, ut cum ipse & successores sui Comites Nivernenses in festo paschali ad monasterium accesserint memoratum, nomine procuracionis centum librarum usualis monetae, quæ pro tempore

vide supra episc.

122

curret, sint summa contenti, tantundem
 in festo beate Mariæ Magdalene procuracionis nomine recepturi si ad monasterium
 accesserint supradictum, ad protectionem
 ejusdem monasterij, secundum quod de jure tenentur, dantes operam efficacem. Ut
 ergo super hoc nulla possit in posterum vi-
 patere calumnie, mandavimus ut predictus
 nobilis & uxor ipsius per authenticum instrumentum Abbati & conventui monasterij
 ejusdem promittant se id firmiter servaturos, suos nihilominus successores ad hujus rei observantiam obligantes, & ad majorem cautelam faciant hoc per carissimum in Christo filium nostrum illustrem
 Regem Francorum auctoritate regia confirmari. Ideoque discretioni vestre per apostolica scripta mandamus quatenus postquam nobilis memoratus & uxor sua litteras secundum formam concesserint supradictam, eundem nobilem juxta formam
 Ecclesie ab excommunicationis vinculo absolvatis quo propter idem negotium nostra est auctoritate ligatus, injungentes eidem sub debito prestito juramenti ut ad impetrandam super hoc confirmationem
 regiam det operam bona fide. Abbatem vero & conventum predictos ab omni deinceps impetitione cessare, omnemque
 remittere questionem que ipsis adversus nobilem supradictum super damnis & injuriis competeat; decimis de Dornitiaco
 duntaxat exceptis, super quibus eis satisfieri volumus & mandamus. Quod si non omnes &c. Datum Laterani 11. Idus Aprilis, pontificatus nostri anno sextodecimo.]
 Nos autem, ut promisimus, volentes, sicut decuit, mandatum apostolicum adimplere, mediante venerabili Patre Roberto tituli sancti Stephani in Caelio monte Presbytero Cardinale apostolicæ sedis Legato, solemniter coram eo prestito corporaliter sacramento concessimus quod pacem
 prescriptam cum maxima deliberatione a Domino Papa & Cardinalibus ordinatam observabimus bona fide, & litteris presentibus ad predictam pacis observantiam successores & heredes nostros in perpetuum obligamus, volentes modis omnibus & liberaliter concedentes ut supradictæ pacis forma a nobis & successoribus & heredibus nostris in æternum firmiter & inviolabiliter penitus observetur. Ut igitur quæ predicta sunt majori gaudeant firmitate, ista omnia, filia nostra laudavit, & nos ea presenti scripto & sigillorum nostrorum appositione roboravimus. Actum apud Leigniacum castrum anno gra-

tiæ millesimo cxxiii. mense Octobri.]
 Inde est quod sanctitatem vestram quod humiliter possumus exoramus quatenus pacem istam per vos & a vobis factam ita dignemini confirmare quod firma & stabilis permaneat in æternum. Nos igitur precibus vestris favorem benivolum impendentes, id auctoritate apostolica confirmamus & presentis scripti patrocinio communitus. Nulli ergo &c. confirmationis &c. Si quis autem &c. Datum Laterani 14. Non. Januarij, pontificatus nostri anno decimosexto.

CAPITULO TERVISINO.

Licet dilectus filius magister Maximus Notarius noster & collegæ ipsius, per quos inquisitionem quam venerabilis frater noster Cremonensis Episcopus, tunc apostolicæ sedis Legatus, fecerat contra venerabilem fratrem nostrum Episcopum Teruisinum, ac etiam illam quæ primò contra eundem facta extiterat auctoritate bonæ memoriæ Albanensis electi apostolicæ sedis Legati, examinari mandavimus, ejusdem Cremonensis processum exigente justitia irritarint, & nos postmodum quod super hoc factum extitit ab eisdem duxerimus approbandum, quia tamen eundem Episcopum propter alienationes quasdam & debita quibus suam dicebatur Ecclesiam onerasse habuimus de dilapidatione suspectum, super hoc venerabilibus fratribus nostris Patriarchæ Gradeni & Episcopo Castellano direximus scripta nostra. Qui juxta formam sibi traditam procedentes, veritatem super iis & aliis per Teruisinos Canonicos juramento prestito sollicitè inquisitionem sub suis nobis destinaverunt sigillis, certo termino ipsi Episcopo assignato quo personaliter vel per procuratorem idoneum nostro se conspectui presentaret. Ipso igitur in nostra presentia constituto, & inquisitione facta per Patriarcham & Episcopum antedictos plenius intellecta, nobis manifestè innouit per eandem vetus debitum quo tenetur Ecclesia Teruisina tredecim millium librarum summam attingere, computatis usuris, ac prefatum Episcopum debito ipso in quinque librarum millibus ampliato, molendinum quoddam Ecclesie ipsi perutile octingentarum librarum pretio vendidisse, ac sustinuisse vassallos suos circa duorum millium librarum valentiam alienare de feudis quæ ab Ecclesia tenebant eadem, data ipsi Episcopo juxta Teruisinæ civitatis statutum pretij sexta parte; quamquam & a subditis suis quædam

Epist. 166.
 De negotio Episcopi Teruisini.
 Vide supra q. 19.